

Gelecek günlerin büyük gerçekliği olarak yoksulluk

Orhan Duru'nun öykünün karnına bastırıldığı yer, anlatma iştihakına açık olan noktadır. Söylen, anlatı, hikâye, kıssa, masal, vahiy, destan onu dinleyecek bir kulağa odaklanır. Çok eski olanla çok yeni olanın çatıldığı yerde öykünün canlandığını görürüz.

Yöntem sahibi bir yazar Orhan Duru ve bu vasfı her zaman ilgi uyandırıcı. Öykünün iki ereği onda hep canlı kaldı. Kurgulamak ve hayata bağlı kalmak. Kurgu, yazma yöntemini belirleyip önünü açarken hayata bağlılık ona enerji ve gerçeklik kattı. İlk baskısı 1982'de Ferit Edgü'nün yönettiği unutulmaz Ada Yayınları tarafından yapılan 'Yoksullar Geliyor' da öyle. Bir dilci, kurgucu ve hayat kazıcısını gösteriyor bize. Asıl dilci yazarlar gözümüze sokmazlar bu özelliklerini. Dilin doğal bir hali gibi sunarlar. **Nitekim, 'Yoksullar Geliyor' isminde, gelmek dilin bütün zamanlarını yüklenmekle kalmaz bir bilgi aktarmanın ötesine geçerek uyarı söylemine bürünür. Hareketi değil düşünceyi yüklenir. Yoksulluğun gelecek günlerin büyük gerçekliği olacağını öngörür.**

Bunu yaparken de yazma yöntemini kendi içinde günceller. Tarih kitaplarına, eski anlatılara, Mercimek Ahmed'e, peygamber kıssalarına, masallara, mitolojiye, folklorla, kısacası eski dilin akış kanallarına merakı vardır Orhan Duru'nun. Bu merakı literatür deseninden yazı dokusuna çevirebilmek için de hem yetenek hem de yaratıcı öz gerekir. Onun erken yaşlarda arkadaşlarına yazdığı mektuplarda ne türden çetin bir oylumcu olduğunu gözlemleyenler, 'Yoksullar Geliyor' kitabındaki yazı parıltısını da görebilirler. Aslında insanın öyküsünde değişen hiçbir şey yoktur. İnsan hep aynıdır. Değişen, şekiller, görüntüler, biçimlerdir. Yazı adamına değişen bunu keşfetmektir.

Yaşadığımız çağın da görüntüleri, biçimleri değişmiştir ama anlatıya esas olan espri değişmemiştir. Kötlük, savaş, kölelik, din, teknolojik gelişmeyle birlikte başka başka çehrelere bürünmüş, insanı yine en zayıf

yerlerinden kuşatmıştır. **Bugün "Kaba- ca ikiye ayrılmış durumda dünya. Kuzeyde şirket var, güneyde yoksullar" diyerek bu kuşatılmışlığın çerçevesini çizer. Ama o kadarla yetinmez. 'Bir şey unutuyorsun. Şirket'in askerleri, orduları kimlerden oluşuyor? Yoksul çocuklarından...' Yoksulluğu ve şirketi ideolojik bir yoruma sokmaz Orhan Duru. Ona olgusal düzlemde bakar.**

Bir de şu var, Orhan Duru'nun öykünün karnına bastırıldığı yer, anlatma iştihakına açık olan noktadır. Söylen, anlatı, hikâye, kıssa, masal, vahiy, destan onu dinleyecek bir kulağa odaklanır. Çok eski olanla çok yeni olanın çatıldığı yerde öykünün canlandığını görürüz. Mesela öğrenciler öyküsünde, öğrenci K, onca karmaşa içinde 'borç kartını aşevinin dibindeki bilgisayara sokup düğmelere basar birbiri ardınca', o ana kadar gerçek bir olayı anlatıyor gibidir ama o andan itibaren zaman, şuur, gerçek kayar, fantastik ile bilimkurgunun dokunuşlarına bağlı hibrit bir vasa bürünür.

Acaba diye düşünürsünüz, gerçeğe karşı bir başkaldırı önerisi mi bu? Onun doğasını bozmak, onu tersyüz etmek, bunu yaparken de en eski olanla en yeni olanın dilini kullanmak. Zaten biraz da yaşadığımız bu değil mi? Suda bahsederken onun su olmadığını bilmenin trajedisini yaşamıyor muyuz? 'Yoksullar Geliyor', hiç iddiasız ancak öykümüz içinde yerden kaldırılması güç isteyen kitaplardan birisi. ■

**YOKSULLAR
GELİYOR**

Orhan Duru
Yapı Kredi Yayınları,
2021
88 sayfa, 16 TL.